

OPONENTSKÝ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

BENJAMINA ŽELEZNÍKA PRVNÍ ANGLIČTÍ EXULANTI PRO VÍRU Kořeny a průběh anglické reformace 1. poloviny 16. století z hlediska odchodů protestantů ze země

Katedra církevních dějin – vedoucí práce doc. ThDr. M. Wernisch

Praha 2010

54 s. (44 s. textu, 18 s. obr. příloh)

Graficky i typograficky úpravná práce Benjamina Železníka si klade za úkol poznání života a díla „prvních anglických exulantů pro víru“, respektive „kořenů a průběhu anglické reformace 1. poloviny 16. století z hlediska odchodů protestantů ze země“. Jak se jí to podařilo, snad vyplyne z následujících vět...

V úvodu, který lze při zpětném ohlédnutí považovat v dané podobě a s ohledem na celek práce za vlastně zbytečný, se autor pokouší vřadit své téma do kontextu, řekli bychom, dějin spásy. Biblické „putování svatých“, vypůjčíme-li si titul práce autora 16. století H. Buentinga, je jistě téma závažné a i označení církve jakožto „společenství poutníků“ má v tomto kontextu svou vypovídací hodnotu. Otázkou však je, zda lze „exodus“ či prosté „peregrinatio“ vztahovat i k tématu náboženského exilu, máme-li za to, že biblické putování lze chápat a jeho smysl docenit jen z hlediska očekávaného či dosaženého cíle? Paralela s husitskými poutěmi na hory či s českomoravským exilem 18. století se pak může zdát nejen jako nevhodná, ale snad i jako vadná; ani v jednom případě nejde o totéž z hlediska pojednávaného tématu, jakkoli exil 18. století se shoduje s anglickým exilem alespoň slovně.

Další část práce, kterou bychom mohli teprve chápat jako skutečný úvod k tématu, věnoval Železník osobě Johna Wyclifa (narozdíl od jiných postav práce volí českou verzi jména: Jan Viklef) a anglickému hnutí loldů. Je to s ohledem na další vývoj logické, jde o téma blízké i našim zemím, leč v přehledu daných oddílů se téma stává „zkratkou“, nepřiliš propracovanou a opřenou vlastně jen o výběr některých prací zejména českých autorů, což je při Železníkově jazykové výbavě spíše ke škodě (stále relevantní je např. starší práce Workmanova). Je evidentní, že autor směřuje k dosud nevyřešenému zacílení své práce na dějiny anglického biblického překladu, což je v případě Wyclifa na místě, vcelku pak zpracování pokulhává a anglický exulant

Petr Payne-Engliš není než toliko zmíněn.

Další oddíl konečně rozvíjí po nepřilíš zdařilých úvodech vlastní téma práce. Správně na počátku zdůrazňuje, jakkoli opět zkratkovitě, roli významných anglických univerzit; přičemž by bylo opět možné spatřovat paralelu s vývojem v husitských Čechách i v pozdějším Německu. Do hloubky však opět nesáhá, vyjmenovává, zmiňuje, uvádí... Zlom proto přichází teprve ve chvíli, kdy se na scéně objeví osoba Williama Tyndalea, jehož jméno bude čtenáře provázet už napořád. Život „apoštola Anglie“ je sledován na základě recentních prací D. Daniella (monografie a edice), ke slovu však přišly i starší texty, které Železník našel na různých webových stránkách, sdružených na adrese www.tyndale.org. Jak už bylo naznačeno, paralelním názvem Železníkovy práce by mohly být „dějiny anglické bible“ a v tomto duchu zní i kapitoly Tyndaleovi věnované, zabírající i většinu potišťených stran celé práce (s dodatkem o biblické práci Milese Coverdalea a Johna Rogera). Jakkoli oddíly nejsou původní a vlastně jen převyprávěné z druhé ruky, je zde možné ocenit vlastní překladatelskou práci Železníkovu (zde i jinde), díky níž máme důležité pasáže přístupné v češtině s anglickou paralelou v poznámkách pod čarou.

Další oddíl, věnovaný Johnu Frithovi, Robertu Barnesovi není než podáním biografických medailonů bez ohledu na řádný dobový rámec a v tomto duchu vyznívá i poslední oddíl, nadneseně nadepsaný „Anglická reformace a její protagonisté do poloviny 16. století“, vrcholící dílem tzv. ženevské bible z roku 1560. Kruh se uzavírá opět u překladatelského díla W. Tyndalea...

V závěru Železník oprávněně zdůrazňuje význam biblického překladu do angličtiny pro rozvoj reformace na ostrově. Poukazuje na fakt, že exil je s počátky anglické reformace nedílně spojen. Podivně však vyznívají odkazy na G. Arnolda (citovány přednášky!!!), Flaccia Illyrica i Lukáše Pražského a závěr budí tak vlastně značně rozpačitý dojem.

Zápory a sporné body práce Benjaminu Železníka jsme již valem uvedli. Za zdůraznění by však stál nevhodný titul diplomové práce, respektive zacílení práce směrem, který není vytknut ani v titulu, ani v předmluvě – k dějinám biblického překladu do angličtiny v kontextu života a díla W. Tyndalea. Sám pak jako zcela nevhodné přijímám i citace z „wikipedie“, což je sice v dnešní době běžné, ne však adekvátní při tomto typu práce a v oboru, ve kterém se Železník pohyboval.

Vedle záporů má však práce i své klady. Železník po vnější stránce pěknou práci doplnil i

řadou ilustrativních obrazů a rytin, které text ožívují. Nepočítáme-li ne zcela vhodné užívání internetových informací a některých monografií spíše populární hodnoty, pak pracoval v oblasti cizojazyčné (anglické) literatury i pramenů, z níž v překladech také cituje. Konečně, autor diplomové práce se pokusil představit i téma neotřelé, zajímavé a z pohledu evangelické teologie nosné.

V tomto duchu doporučuji práci k obhajobě.

V Praze dne 20. června 2010.

Ota Halama, Th.D.